

Dopis poslancům Evropského parlamentu

Paní poslankyně, páni poslanci,

letos uplyne šedesát let od konce druhé světové války. Její hlavní viníci jsou mrtví, účastníci, pokud ještě žijí, jsou velmi staří lidé. Přesto je tato válka stále otevřenou a bolestnou záležitostí. Zanechala spoušť v myslích lidí, vzpomínky na ni vzbuzují nenávist a recidivy nacionalismu. Svět a zejména Evropa se v myslích lidí neustále dělí na vítěze a poražené. Občas to vyvolává dojem, jako bychom žili stále v prvních měsících po jejím skončení.

Důvodů je nepochybně řada. Válka byla těmi, co ji vyvolali, započata a vedena s krutostí a zákeřností do té doby nebývalou. Vzhledem k vývoji mezinárodní situace nebyla uzavřena mírovou smlouvou s hlavní poraženou zemí, Německem. Místo toho následovala studená válka, sovětský zábor východní Evropy a komunistické diktatury v řadě zemí, což znemožnilo na mnoho let svobodnou reflexi událostí a zásadní a věcný politický dialog mezi někdejšími nepřáteli.

A tak dnes panuje všeobecná shoda o zločinné podstatě Hitlerova režimu a jeho válečného dobrodružství, nebylo však dosud dostatečně vzato na vědomí, že i vítězná strana se někdy dala strhnout k jednání zasluhujícímu odsouzení. Je zapotřebí to přiznat, protože i toto jednání způsobilo smrt či utrpení velkému množství lidí. Takové přiznání nemění nic zásadního na hodnocení války a nezmenšuje ani nebagatelizuje nacistické zločiny. Šedesát let po konci války by už mělo v myslích Evropanů zakotvit vědomí, že Evropa dnes představuje po všech stránkách plnoprávné společenství národů a států, z nichž žádný nenese přímou a bezprostřední odpovědnost za to, co dělali jeho předchůdci, a že viny minulosti už konečně náležejí minulosti.

Prosíme Vás, abyste nadcházejícího výročí konce války využili k praktickým krokům, jež by uzavřely tuto kapitolu evropských a světových dějin v duchu spravedlnosti a smíření.

Praha, 8. dubna 2005

Výzvu podepsali:

Zdeněk Bárta, senátor Parlamentu České republiky, **Dr. Erhard Busek**, bývalý rakouský vicekancléř, předseda Institutu pro dunajský prostor a střední Evropu, **Pavel Černý**, předseda rady Církve bratrské, předseda Ekumenické rady církví České republiky, **Tamás Deutsch**, bývalý ministr, nyní místopředseda Parlamentu Maďarské republiky, **Viktor Dobal**, sociolog,

bývalý poslanec Parlamentu České republiky, **Bohumil Doležal**, politolog a publicista, Česká republika, **Dan Drápal**, publicista, bývalý senior Křesťanských společenství, Česká republika, **Dr. Caspar Einem**, poslanec Národní rady Rakouské republiky, **Táňa Fischerová**, poslankyně Parlamentu České republiky, **Dipl. ing. Franz Fischler**, bývalý komisař EU, **prof. Tomáš Halík**, prezident České křesťanské akademie, univerzitní profesor, kněz, **Zbyněk Hejda**, básník, **Daniel Herman**, mluvčí České biskupské konference, **prof. Josef Jařab**, senátor Parlamentu České republiky, předseda mediální komise Rady Evropy, **Svatopluk Karásek**, poslanec Parlamentu České republiky, **Jan Kasl**, předseda strany Evropských demokratů, **prof. Albrecht Konecny**, mezinárodní tajemník SPÖ, předseda frakce SPÖ ve Spolkové radě Rakouské republiky, **Daniel Kvasnička**, kazatel Církve bratrské, **Václav Malý**, pomocný biskup pražský, **Emanuel Mandler**, historik, **Zsolt Németh**, bývalý státní tajemník ministerstva zahraničí Maďarské republiky, nyní předseda zahraničního výboru Parlamentu Maďarské republiky a místopředseda parlamentní frakce FIDESZ, **Edvard Outrata**, senátor Parlamentu České republiky, **Aureliusz Marek Pedziwol**, novinář, **Jiří Pehe**, politolog a publicista, bývalý hlavní poradce prezidenta České republiky Václava Havla, **Mgr. Barbara Prammer**, druhá předsedkyně Národní rady Rakouské republiky, **Dr. Friedbert Pflüger**, zahraničněpolitický mluvčí frakce CDU-CSU v Bundestagu, **Jan Ruml**, bývalý ministr vnitra České republiky, bývalý místopředseda Senátu Parlamentu České republiky, **Dr. Christoph kardinál Schönborn**, vídeňský arcibiskup, předseda Rakouské biskupské konference, **Pavel Smetana**, bývalý senior Českobratrské církve evangelické, **prof. Jan Sokol**, děkan Fakulty humanitních studií Karlovy univerzity, bývalý ministr školství České republiky, **Erika Steinbach**, předsedkyně Svazu vyhnanců, poslankyně Spolkového sněmu, **Dr.h.c. Imre Szebik**, biskup – předseda Evangelické církve v Maďarsku, **Pavel Šafr**, šéfredaktor deníku Mladá fronta DNES, **univ. prof. Dr. Arnold Suppan**, ředitel Institutu východoevropských studií Vídeňské univerzity, předseda Historické komise Rakouské akademie věd, **Vladislav Volný**, biskup Slezské evangelické církve, **Vítězslav Vurst**, ředitel Nadace Adra, **prof. Jiří Zlatuška**, senátor Parlamentu České republiky

(Publikováno Mladá fronta DNES, 13. 4. 2005, str. 07, rubrika Názory)